

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2015. június 11.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások — 2002/22/EK irányelv — 4., 9., 13. és 32. cikk — Egyetemes szolgáltatási kötelezettségek és szociális kötelezettségek — Helyhez kötött hozzáférés biztosítása és távbeszélő-szolgáltatások nyújtása — A díjak megfizethetősége — Különleges díjszabási lehetőségek — Az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek finanszírozása — További kötelező szolgáltatások — Mobil hírközlési szolgáltatások és/vagy internet-előfizetések”

A C-1/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Grondwettelijk Hof (Belgium) a Bírósághoz 2014. január 2-án érkezett, 2013. december 19-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Base Company NV**, korábban KPN Group Belgium NV,

a **Mobistar NV**

és

a **Ministerraad**

között,

a **Belgacom NV**

részvételével

folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: M. Ilešič tanácselnök, A. Ó Caoimh, C. Toader, E. Jarašiūnas (előadó) és C. G. Fernlund bírák,

főtanácsnok: P. Cruz Villalón,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. november 12-i tárgyalásra,

* Az eljárás nyelve: holland.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Base Company NV és a Mobistar NV képviselőiben T. De Cordier és E. Taelman advocaten,
- a belga kormány képviselőiben J. Van Holm és M. Jacobs, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: S. Depré és D. Schrijvers advocaten,
- az Európai Parlament képviselőiben R. van de Westelaken és J. Rodrigues, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Unió Tanácsa képviselőiben I. Šulce, K. Michoel és J. Herrmann, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőiben L. Nicolae, G. Braun, F. Wilman és P.-J. Loewenthal, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2015. január 29-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az 2009. november 25-i 2009/136/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 337., 11. o.) módosított, az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló, 2002. március 7-i 2002/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 108., 51. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 367. o.; a továbbiakban: egyetemes szolgáltatási irányelv) 9. és 32. cikkének értelmezésére, valamint – az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 20. cikkében foglalt egyenlőség elvére tekintettel – az egyetemes szolgáltatási irányelv érvényességére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet az egyrészt a Base Company NV (a továbbiakban: Base Company) és a Mobistar NV (a továbbiakban: Mobistar), másrészt a Ministerraad (minisztertanács) között, a nemzeti jog azon rendelkezéseinek megsemmisítése iránti kereset tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, amely a fogyasztók számára mobil hírközlési szolgáltatásokat és/vagy internet-előfizetéseket szolgáltató üzemeltetőket arra kötelezi, hogy járuljanak hozzá e szolgáltatások nettó költségeinek finanszírozásához.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 Az egyetemes szolgáltatási irányelv (4), (8), (25) és (46) preambulumbekkezdése értelmében:
„(4) Az egyetemes szolgáltatás biztosítása (azaz szolgáltatások meghatározott minimális készletének megfizethető áron történő nyújtása minden végfelhasználó számára) során egyes szolgáltatásokat egyes végfelhasználók részére a szokásos piaci feltételekből eredőtől eltérő árakon nyújthatnak.
[...]
[...]

(8) Az egyetemes szolgáltatás keretében alapvető követelmény, hogy a felhasználóknak – kérelemre – megfizethető áron csatlakozást kell biztosítani a helyhez kötött nyilvános telefonhálózathoz. [...]

[...]

(25) [...] A tagállamok számára nem megengedett, hogy a piaci szereplőket olyan intézkedésekhez kapcsolódó pénzügyi hozzájárulásokkal terheljék, amelyek nem képezik az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek részét. Az egyes tagállamok továbbra is szabadon vezethetnek be különleges intézkedéseket (az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek körén kívül) és azokat a közösségi jognak megfelelően, de nem a piaci szereplők hozzájárulásai révén finanszírozhatják.

[...]

(46) Amennyiben valamely tagállam a saját területének egészén más egyedi szolgáltatások nyújtását kívánja biztosítani, az e célból megállapított kötelezettségeknek költséghatékonyaknak kell lenniük és e kötelezettségek nem tartozhatnak az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek körébe. [...]"

4 Ezen irányelv 1. cikkének (2) bekezdése szerint:

„Ez az irányelv megállapítja a végfelhasználók jogait, és ezekkel összhangban a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlő hálózatokat és elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások kötelezettségeit. Az egyetemes szolgáltatásnyújtás nyílt versenypiaci környezetben történő biztosítása tekintetében ez az irányelv meghatározza azoknak a meghatározott minőségű szolgáltatásoknak a minimális készletét, amelyekhez az egyedi nemzeti feltételekhez igazodó, megfizethető áron minden végfelhasználónak hozzáférése van, a verseny torzítása nélkül. Ez az irányelv továbbá kötelezettségeket állapít meg bizonyos kötelező szolgáltatások nyújtására vonatkozóan.”

5 Az említett irányelv „Egyetemes szolgáltatási kötelezettségek, beleértve a szociális kötelezettségeket” című II. fejezetében szerepel annak 3–9. cikke, amely cikkek a következőkre vonatkoznak: az egyetemes szolgáltatások rendelkezésre állása (3. cikk), a helyhez kötött hozzáférés biztosítása (4. cikk), tudakozószolgálatok és telefonkönyvek (5. cikk), nyilvános telefonállomások (6. cikk), különleges intézkedések fogyatékkal élő felhasználók javára (7. cikk), az egyetemes szolgáltatási kötelezettségekkel megbízott vállalkozások kijelölésére vonatkozó részletes szabályok (8. cikk), illetve annak lehetősége, hogy előírják, hogy a kijelölt vállalkozások olyan díjszabási lehetőségeket vagy különleges díjcsomagokat kínáljanak a fogyasztóknak, amelyek eltérnek a szokásos kereskedelmi feltételek szerint biztosítottaktól, különösen annak biztosítása érdekében, hogy az alacsony jövedelmű, illetve a különleges szociális helyzetű fogyasztók is hozzáférhessenek az ugyanezen irányelv II. fejezetében meghatározott szolgáltatásokhoz (9. cikk).

6 Az egyetemes szolgáltatási irányelvnek „Az egyetemes szolgáltatások rendelkezésre állása” című 3. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A tagállamok biztosítják, hogy az e fejezetben meghatározott szolgáltatások a területükön, földrajzi elhelyezkedéstől függetlenül, meghatározott minőségben és – a konkrét nemzeti feltételek fényében – megfizethető áron minden végfelhasználónak rendelkezésére álljanak.”

7 Ezen irányelvnek a „Helyhez kötött hozzáférés biztosítása és távbeszélő szolgáltatások nyújtása” című 4. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a nyilvános hírközlő hálózathoz történő helyhez kötött csatlakozás iránti minden ésszerű igényt legalább egy vállalkozás kielégítsen.

(2) A létrejött csatlakozásnak – a funkcionális internet-hozzáféréshez elegendő adatátviteli sebességgel, figyelembe véve az előfizetők többsége által használt, leginkább elterjedt technológiákat és a technológiai megvalósíthatóságot – képesnek kell lennie a hanghívások, a telefaxhívások és más adatátviteli formák támogatására [helyesen: A létrejött csatlakozásnak – figyelembe véve az előfizetők többsége által használt, leginkább elterjedt technológiákat és a technológiai megvalósíthatóságot – képesnek kell lennie a hanghívások, a telefaxhívások, valamint a funkcionális internet-hozzáféréshez elegendő sebességű adatátvitel támogatására].

(3) A tagállamok biztosítják, hogy az (1) bekezdésben említett hálózati csatlakozáson keresztül megvalósuló, belföldi és nemzetközi hívások kezdeményezését és fogadását lehetővé tévő, nyilvánosan elérhető távbeszélő-szolgáltatás nyújtása iránti minden ésszerű igényt legalább egy vállalkozás kielégítsen.”

- 8 Az említett irányelvnek „A díjak megfizethetősége” című 9. cikkének (1)–(3) bekezdése az alábbiak szerint fogalmaz:

„(1) A nemzeti szabályozó hatóságok figyelemmel kísérik a 4–7. cikkben az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek körébe tartozóként meghatározott, és vagy a kijelölt vállalkozások által nyújtott, vagy – ha ezekre a szolgáltatásokra nem jelöltek ki vállalkozást – a piacon rendelkezésre álló szolgáltatások kiskereskedelmi díjszabásának alakulását és szintjét, különösen a nemzeti fogyasztói árakkal és jövedelmekkel összefüggésben.

(2) A nemzeti feltételekre figyelemmel a tagállamok előírhatják, hogy a kijelölt vállalkozások olyan díjszabási lehetőségeket vagy díjsomagokat kínáljanak a fogyasztóknak, amelyek eltérnek a szokásos kereskedelmi feltételek szerint biztosítottaktól, különösen annak biztosítása érdekében, hogy az alacsony jövedelmű, illetve a különleges szociális helyzetű fogyasztók is hozzáférhessenek a 4. cikk (1) bekezdésében említett hálózathoz, illetőleg igénybe vehessék a 4. cikk (3) bekezdésében és az 5., 6. és 7. cikkben az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek körébe tartozóként meghatározott, a kijelölt vállalkozások által nyújtott szolgáltatásokat.

(3) Az olyan rendelkezések mellett, amelyek szerint a kijelölt vállalkozásoknak különleges díjszabási lehetőségeket kell biztosítaniuk vagy meg kell felelniük az ársapkáknak, a földrajzi átlagolásnak vagy más hasonló mechanizmusoknak, a tagállamok gondoskodhatnak arról, hogy az alacsony jövedelműként vagy különleges szociális helyzetűként meghatározott fogyasztók támogatásban részesüljenek.”

- 9 Ugyanezen irányelv 12. cikke az egyetemes szolgáltatási kötelezettség nettó költsége számításának módját írja elő, amely költséget a nemzeti szabályozó hatóságoknak abban az esetben kell meghatározniuk, ha úgy ítélik meg, hogy az egyetemes szolgáltatás teljesítése indokolatlan terhet ró az annak nyújtására kijelölt vállalkozásokra.

- 10 Az egyetemes szolgáltatási irányelvnek „Az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek finanszírozása” című 13. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Amennyiben a nettó költség 12. cikkben említett számítása alapján a nemzeti szabályozó hatóság megállapítja, hogy valamely vállalkozásra tisztességtelen teher hárul, az érintett tagállam a kijelölt vállalkozás kérelmére határoz:

[...]

- b) az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek nettó költségének az elektronikus hírközlő hálózatok és hírközlési szolgáltatások nyújtói közötti megosztásáról.”

11 Ezen irányelv „További kötelező szolgáltatások” című 32. cikke szerint:

„A tagállamok határozhatnak úgy, hogy a II. fejezetben meghatározott egyetemes szolgáltatási kötelezettségek körébe tartozó szolgáltatásokon kívül további szolgáltatásokat tesznek nyilvánosan elérhetővé saját területükön, de ez esetben nem vezethetnek be egyes vállalkozásokat érintő kompenzációs mechanizmust.”

12 A 2009. november 25-i 2009/140/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 337., 37. o.) módosított, az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (keretirányelv) (HL L 108., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 349. o.; a továbbiakban: keretirányelv) 2. cikkének j) pontja értelmében:

„»egyetemes szolgáltatás«: meghatározott minőségű, [az egyetemes szolgáltatási] irányelvben meghatározott minimális szolgáltatáskészlet, amely földrajzi helyzetre tekintet nélkül és a konkrét nemzeti feltételek fényében megfizethető áron minden felhasználó számára rendelkezésre áll;

[...]”

A belga jog

13 Az elektronikus hírközlésre vonatkozó különböző rendelkezések meghatározásáról szóló, 2012. július 10-i törvény (*Belgische Staatsblad*, 2012. július 25., 40969. o.; a továbbiakban: 2012. július 10-i törvény) 50. cikkével módosított, az elektronikus hírközlésről szóló, 2005. június 13-i törvény (*Belgische Staatsblad*, 2005. június 20., 28070. o.; a továbbiakban: 2005. június 13-i törvény) 74. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„1. § Az egyetemes szolgáltatás szociális eleme a kedvezményezettek meghatározott csoportjaira vonatkozó különleges díjszabási feltételeknek a fogyasztók számára nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatást nyújtó valamennyi, a 2. és 3. §-ban említett üzemeltető általi biztosítását jelenti.

[...]

2. § A fogyasztóknak nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó üzemeltetők, akiknek a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások területén elért forgalma meghaladja az 50 millió eurót, biztosítják az egyetemes szolgáltatás 1. §-ban említett szociális elemét.

[...]

3. § A fogyasztóknak nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó üzemeltetők, akiknek a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások területén elért forgalma nem haladja meg az 50 millió eurót, és akik arról a szándékukról értesítik a [belga posta és távközlésügyi] intézetet [(a továbbiakban: intézet)], hogy helyhez kötött vagy mobil földi hálózaton, vagy mindkettőn keresztül biztosítani kívánják az egyetemes szolgáltatás 1. §-ban említett szociális elemét, öt éven keresztül biztosítják ezt az elemet.

[...]”

- 14 A 2005. június 13-i törvény 74/1. cikke – amelyet az 2012. július 10-i törvény 51. cikke illesztett az előbb említett törvénybe – az alábbiak szerint fogalmaz:

„1. § Amennyiben az intézet úgy ítéli meg, hogy a szociális elem nyújtása valamely szolgáltatóra indokolatlan terhet róhat, akkor a szociális díjszabások nyújtóinak előírja a 2. §-ban megnevezett információk benyújtását, és kiszámítja a nettó költségeket.

2. § A szociális díjszabások nyújtói a 137. cikk 2. §-ában meghatározott módon legkésőbb az adott évet követő naptári év augusztus 1-jéig tájékoztatják az intézetet az adott év költségbebecslésének indexált összegéről, amelyet a mellékletben meghatározott számítási mód alapján számolnak ki.

[...]

3. § Az intézet valamennyi érintett szolgáltató esetében indokolatlan terhet állapít meg abban az esetben, ha az egyetemes szolgáltatás szociális elemének biztosítása az adott szolgáltató tűrőképességére tekintettel túlzó jelleget mutat, figyelemmel valamennyi sajátosságára, különösen a felszereltségi szintjére, a gazdasági és pénzügyi helyzetére, valamint a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások területén elért piaci részesedésére.

4. § A szociális díjszabások terén létrejön egy egyetemes szolgáltatási alap, amelynek feladata az egyetemes szolgáltatás szociális elemének biztosításával indokolatlanul terhelt, szociális díjszabást nyújtó üzemeltetők kompenzálása az intézethez benyújtott erre irányuló kérelem alapján. A kompenzáció megfelel annak a nettó költségnek, amelyet az egyetemes szolgáltatás szociális elemének biztosításával indokolatlanul terhelt üzemeltetők viselnek. Ezen alap jogi személyiséggel rendelkezik, és az intézet irányítása alatt áll.

Az alap az anyagi eszközeit az egyetemes szolgáltatás szociális elemét biztosító üzemeltetők hozzájárulásaiból nyeri.

A hozzájárulásokat a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások területén megvalósított forgalomhoz viszonyítva számolják ki.

A figyelembe vett forgalom megfelel az adózás előtti forgalomnak, amelyet a 95. cikk 2. §-a értelmében az ország területén a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások biztosításával érnek el.

Az alap kezelési költségei az alap üzemeltetési költségeinek összességéből adódnak; ehhez tartoznak az azon költségmodell meghatározásához kapcsolódó költségek, amelyek az egyetemes szolgáltatás szociális elemét biztosító elektronikus hírközlési hálózat fajtájától függő fiktív hatékony szolgáltatón alapulnak. A király a Conseil des ministres (minisztertanács) javaslata alapján határozatban állapítja meg az alap kezelési költségeinek legmagasabb összegét.

Az alap kezelési költségeit a második bekezdésben említett üzemeltetők a harmadik bekezdésben említett forgalmuk arányában viselik.

5. § A király az intézet állásfoglalását követően a minisztertanács javaslata alapján határozatban állapítja meg e mechanizmus működésének módját.”

- 15 A 2012. július 10-i törvény 146. cikkének (2) bekezdése értelmében a 2005. június 13-i törvény 51. cikke „2005. június 30-án lép hatályba”.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 16 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a belga jogalkotó többek között Bizottság kontra Belgium ítélet (C-222/08, EU:C:2010:583), valamint a Base és társai ítélet (C-389/08, EU:C:2010:584) alapján elfogadta a 2012. július 10-i törvényt az egyetemes szolgáltatás nyújtása finanszírozási mechanizmusának módosítása céljából, többek között a szociális telefondíjsszabás tekintetében, amely a 2005. június 13-i törvényt módosító és magyarázó, különböző szabályok (IV) meghatározásáról szóló, 2007. április 25-i törvényben (*Belgisch Staatsblad*, 2007. május 8., 25103. o.) található.
- 17 2013. január 28-án a Base Company és a Mobistar – két, Belgiumban elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó üzemeltető – keresetet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz az ágazati finanszírozási mechanizmusról szóló 2012. július 10-i törvény 50., 51. és 146. cikkének megsemmisítése iránt, amely rendelkezések azokat az üzemeltetőket, amelyek forgalma eléri vagy meghaladja az e törvényben előírt értékhatárokat a mobil hírközlési szolgáltatásoknak és/vagy internet előfizetéseknek az egyetemes szolgáltatás szociális elemeiként való kínálására vonatkozó nettó költségek alapján olyan hozzájárulásra kötelezi, amely az említett törvény értelmében a kedvezményezettek meghatározott csoportjaira vonatkozó különleges díjsszabási feltételek nyújtásából áll.
- 18 A keresetük alátámasztása érdekében a Base Company és a Mobistar többek között arra hivatkoznak, hogy ezek a rendelkezések nincsenek összhangban sem az alkotmány 10. és 11. cikkének a 170. és 172. cikkel összefüggésben értelmezett rendelkezéseivel, sem az egyetemes szolgáltatási irányelv 9. és 32. cikkével.
- 19 A Base Company és a Mobistar úgy vélik, hogy a 2012. július 10-i törvénnyel bevezetett módosítások óta őket terhelő, a mobil hírközlési szolgáltatások és/vagy internet előfizetések nyújtásából eredő nettó költségek finanszírozásához való hozzájárulási kötelezettség ellentétes az uniós joggal. Az említett vállalkozások szerint hátrányos megkülönböztetésben részesülnek azon adózókhoz képest, amelyek nem kötelesek az uniós joggal ellentétes nemzeti rendelkezéseken alapuló hozzájárulás fizetésére.
- 20 A kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy a 2005. június 13-i törvény 74/1. cikke – amelyet a 2012. július 10-i törvény 51. cikke illesztett be – létrehozta az egyetemes szolgáltatási alapot, amelynek feladata az egyetemes szolgáltatás szociális elemének biztosításával indokolatlanul terhelt, szociális díjsszabást nyújtó üzemeltetők kompenzálása. Az alap az anyagi eszközeit az e szociális elemet, valamint a mobil hírközlési szolgáltatásokat és/vagy internet-előfizetéseket nyújtó üzemeltetőktől kapja. Ez a bíróság kifejti, hogy e finanszírozási mechanizmus bevezetésével a belga jogalkotó az egyetemes szolgáltatási irányelv 13. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti lehetőséggel élt.
- 21 A kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a 2012. július 10-i törvény rendelkezései összeegyeztethetők-e az egyetemes szolgáltatási irányelvvel, mivel úgy tűnik számára, hogy ezen irányelvnek különösen a 9. cikkéből az következik, hogy az egyetemes szolgáltatások szociális összetevői közül ki vannak zárva az említett irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében említett „hanghívások, [...] telefaxhívások és [...] funkcionális internet-hozzáféréshez elegendő sebességű adatátvitel”. Ez a bíróság rámutat arra, hogy ugyanezen irányelv 32. cikke szerint a tagállamok határozhatnak úgy, hogy egyetemes szolgáltatási kötelezettségek körébe tartozó szolgáltatásokon kívül további kötelező szolgáltatásokat tesznek nyilvánosan elérhetővé, de ez esetben nem vezethetnek be az üzemeltetőket érintő kompenzációs mechanizmust.
- 22 A kérdést előterjesztő bíróság egyébiránt megjegyzi, hogy az előtte folyamatban lévő eljárás keretében a Ministerraad kifejtette, hogy a 2012. július 10-i törvénnyel bevezetett valamennyi egyetemes szolgáltatást annak figyelembevételével alakították ki, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv 9. cikkének (3) bekezdése lehetővé teszi, hogy az említett irányelv 4–7. cikkében felsorolt szolgáltatásoktól eltérő szolgáltatások tekintetében – beleértve tehát a mobil hírközlési és az internet-előfizetési szolgáltatásokat is – a fogyasztókat támogassák.

23 E körülmények között a Grondwettelijk Hof (alkotmánybíróság) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

- „1) Úgy kell-e értelmezni az [egyetemes szolgáltatási irányelvet], és különösen annak 9. és 32. cikkét, hogy az egyetemes szolgáltatások szociális díjszabása, és az egyetemes szolgáltatási irányelv 13. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti kompenzációs mechanizmus nemcsak a nyilvánosan elérhető, helyhez kötött hírközlő hálózathoz való telefoncsatlakozás útján megvalósuló elektronikus hírközlésre alkalmazandó, hanem a mobil hírközlési szolgáltatások és/vagy internet-előfizetések útján megvalósuló elektronikus hírközlésre is?
- 2) Úgy kell-e értelmezni az egyetemes szolgáltatási irányelv 9. cikkének (3) bekezdését, hogy az lehetővé teszi a tagállamoknak azt, hogy különleges díjszabási lehetőségeket állapítsanak meg ezen irányelv 9. cikkének (2) bekezdésében szereplő egyetemes szolgáltatásoktól eltérő szolgáltatások esetében?
- 3) Amennyiben az első és a második kérdésre nemleges válasz adandó: összeegyeztethetőek-e az egyetemes szolgáltatási irányelv érintett rendelkezései az egyenlőség elvével úgy, ahogyan az többek között a [Charta] 20. cikkében szerepel?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első és a második kérdésről

- 24 Az első és a második kérdésével, amelyeket együttesen kell megvizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy az ezen irányelv 9. cikke szerinti különleges díjszabások és a 13. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti finanszírozási mechanizmus vonatkozik a mobil hírközlési szolgáltatásokra és/vagy internet-előfizetésekre is.
- 25 Rá kell mutatni, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv 1. cikkének (2) bekezdése szerint ezen irányelv célja – amint az a keretirányelv 2. cikkének j) pontjában szerepel –, hogy meghatározza azoknak a meghatározott minőségű szolgáltatásoknak a minimális készletét, amelyekhez az egyedi nemzeti feltételekhez igazodó, megfizethető áron minden végfelhasználónak hozzáférése van, a verseny torzítása nélkül. Az egyetemes szolgáltatások e minimális készletét az egyetemes szolgáltatási irányelv II. fejezete határozza meg.
- 26 Az egyetemes szolgáltatási irányelv 3. cikke (1) bekezdésének értelmében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az ezen irányelv II. fejezetében meghatározott szolgáltatások a területükön földrajzi elhelyezkedéstől függetlenül, meghatározott minőségben és – a konkrét nemzeti feltételek fényében – megfizethető áron minden végfelhasználónak rendelkezésére álljanak.
- 27 Ezen irányelv (4) preambulumbekkezdése kimondja, hogy az egyetemes szolgáltatás biztosítása során bizonyos szolgáltatásokat egyes végfelhasználók részére a szokásos piaci feltételekből eredőtől eltérő áron nyújthatnak.
- 28 Így az említett irányelv 9. cikke (1) és (2) bekezdésének megfelelően a tagállamok előírhatják, hogy az egyetemes szolgáltatás biztosítására kijelölt vállalkozások olyan díjszabási lehetőségeket vagy díjcsomagokat kínálnak a fogyasztóknak, amelyek eltérnek a szokásos kereskedelmi feltételek szerint biztosítottaktól, különösen annak biztosítása érdekében, hogy az alacsony jövedelmű, illetve a különleges szociális helyzetű fogyasztók is hozzáférhessenek az egyetemes szolgáltatásoknak az ugyanezen irányelv 4–7. cikkében meghatározott minimális készletéhez.

- 29 Az egyetemes szolgáltatási irányelv 9. cikkének (3) bekezdéséből következik, hogy az olyan rendelkezéseken kívül, amelyek szerint az egyetemes szolgáltatás biztosítására kijelölt vállalkozásoknak különleges díjszabási lehetőségeket kell biztosítaniuk, vagy meg kell felelniük az ársapkáknak, a földrajzi átlagolásnak vagy más hasonló mechanizmusoknak, a tagállamok gondoskodhatnak arról, hogy az alacsony jövedelmüként vagy különleges szociális helyzetüként meghatározott fogyasztók támogatásban részesüljenek.
- 30 Ami az egyetemes szolgáltatási irányelv 13. cikke (1) bekezdésének b) pontját illeti, az előírja, hogy amennyiben a nettó költség ezen irányelv 12. cikkében említett számítása alapján a nemzeti szabályozó hatóság megállapítja, hogy az egyetemes szolgáltatás biztosítására kijelölt, az említett irányelv 3–10. cikkében felsorolt egyetemes szolgáltatási kötelezettséggel megbízott vállalkozásokra tisztességtelen teher hárul, az érintett tagállam e vállalkozások valamelyikének kérelmére határoz a kötelezettségek nettó költségének az elektronikus hírközlő hálózatok vagy hírközlési szolgáltatások nyújtói közötti megosztásáról.
- 31 E rendelkezések összességéből kitűnik, hogy az ezen irányelv 9. cikke szerinti különleges díjszabások és a 13. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti finanszírozási mechanizmus csak az ezen irányelv II. fejezetében felsorolt egyetemes szolgáltatásokra vonatkoznak.
- 32 E körülmények között azt kell megvizsgálni, hogy a mobil hírközlési szolgáltatások és/vagy internet előfizetések az említett fejezetben említett egyetemes szolgáltatási kötelezettségek alá tartoznak-e.
- 33 Ebben a tekintetben arra kell emlékeztetni, hogy egyetemes szolgáltatási irányelv „Helyhez kötött hozzáférés biztosítása és távbeszélő szolgáltatások nyújtása” című 4. cikkének (1) és (2) bekezdése szerint a nyilvános hírközlő hálózathoz történő helyhez kötött csatlakozásnak képesnek kell lennie a hanghívások, a telefexhívások, valamint a funkcionális internet-hozzáféréshez elegendő sebességű adatátvitel támogatására. E cikk (3) bekezdése kifejti, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a nyilvános hírközlő hálózathoz történő helyhez kötött csatlakozáson keresztül megvalósuló, belföldi és nemzetközi hívások kezdeményezését és fogadását lehetővé tévő, nyilvánosan elérhető távbeszélő szolgáltatás nyújtása iránti minden ésszerű igényt legalább egy vállalkozás kielégítsen.
- 34 Így az egyetemes szolgáltatási irányelv 4. cikkének mind a címe, mind a szövege kifejezetten kötelezettségét állapít meg a tagállamok számára, hogy biztosítsák a nyilvános hírközlő hálózathoz történő helyhez kötött csatlakozást.
- 35 Ez a kötelezettség kitűnik ezen irányelv (8) preambulumbekkezdéséből is, amely kimondja, hogy az egyetemes szolgáltatás keretében alapvető követelmény, hogy a felhasználóknak – kérelemre – megfizethető áron csatlakozást kell biztosítani a helyhez kötött nyilvános telefonhálózathoz.
- 36 Márpedig meg kell állapítani, hogy a „helyhez kötött” és a „mobil” szavak ellentétesek egymással.
- 37 Ennélfogva úgy kell tekinteni, amint arra a főtanácsnok indítványának 46. pontjában rámutatott, hogy a mobil hírközlési szolgáltatások a meghatározásuknál fogva ki vannak zárva az egyetemes szolgáltatásoknak az egyetemes szolgáltatási irányelv II. fejezetében definiált minimális köréből, mivel a mobil hírközlési szolgáltatások nyújtásának nem előfeltétele a nyilvános hírközlő hálózathoz történő helyhez kötött hozzáférés és csatlakozás. Ehhez hasonlóan úgy kell tekinteni, hogy a mobil hírközlési szolgáltatások útján nyújtott internet-előfizetési szolgáltatások nem tartoznak ehhez a minimális körhöz. Ez a kör azonban magában foglalja az internet-előfizetési szolgáltatásokat, amennyiben azok nyújtásának előfeltétele az internethez történő, helyhez kötött csatlakozás.
- 38 Ezenfelül emlékeztetni kell arra, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv 32. cikkének megfelelően a tagállamok határozhatnak úgy, hogy az ezen irányelv II. fejezetében meghatározott egyetemes szolgáltatási kötelezettségek körébe tartozó szolgáltatásokon kívül további kötelező szolgáltatásokat tesznek nyilvánosan elérhetővé saját területükön.

- 39 Az egyetemes szolgáltatási irányelv (25) és (46) preambulumbekzdése kimondja, hogy a tagállamok továbbra is szabadon vezethetnek be különleges intézkedéseket, amelyeknek költségghatékonyaknak kell lenniük, és nem tartozhatnak az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek körébe.
- 40 Következésképpen a tagállamok a mobil hírközlési szolgáltatásokat – a mobil hírközlési szolgáltatások útján nyújtott internet-előfizetési szolgáltatásokat is beleértve – szabadon tekinthetik az egyetemes szolgáltatási irányelv 32. cikkének értelmében vett további kötelező szolgáltatásoknak.
- 41 Mindazonáltal e cikk értelmében, ha a tagállamok úgy határoznak, hogy a saját területükön további kötelező szolgáltatásokat tesznek nyilvánosan elérhetővé, e szolgáltatások vonatkozásában nem vezethetnek be olyan finanszírozási mechanizmust, amely meghatározott vállalkozások részvételét írja elő. Következésképpen az egyetemes szolgáltatási irányelv 13. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti finanszírozási mechanizmus az ilyen szolgáltatásokra nem terjeszthető ki.
- 42 Ugyanis, amint azt az egyetemes szolgáltatási irányelv (25) preambulumbekzdése kimondja, a tagállamok számára nem megengedett, hogy a piaci szereplőket pénzügyi hozzájárulásokkal terheljék olyan intézkedések kapcsán, amelyek nem tartoznak az egyetemes szolgáltatási kötelezettségekhez. Ily módon, noha az egyes tagállamok az uniós jog betartása mellett továbbra is szabadon finanszírozhatják a különleges intézkedéseket, ezt nem tehetik meg a piaci szereplőktől származó hozzájárulások útján.
- 43 A fenti megfontolásokra tekintettel az első és a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelvet úgy kell értelmezni, hogy az említett irányelv 9. cikke szerinti különleges díjszabások és a 13. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti finanszírozási mechanizmus alkalmazható a helyhez kötött internetes csatlakozást igénylő internet-előfizetési szolgáltatásokra, az azonban nem terjed ki a mobil hírközlési szolgáltatásokra, az említett mobil hírközlési szolgáltatások útján nyújtott internet-előfizetési szolgáltatásokat is beleértve. Ha az utóbbi szolgáltatásokat mint a 2009/136 irányelvvel módosított 2002/22 irányelv 32. cikke szerinti „további kötelező szolgáltatásokat” belföldön nyilvánosan elérhetővé teszik, azok finanszírozását a nemzeti jogban nem biztosíthatják olyan mechanizmus útján, amely meghatározott vállalkozások részvételét írja elő.

A harmadik kérdésről

- 44 A harmadik kérdéssel a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az első és a második kérdésre adott nemleges válasz esetén a Charta 20. cikkében kimondott egyenlőség elvére tekintettel érvényes-e az egyetemes szolgáltatási irányelv 9. cikke és 13. cikke (1) bekezdésének b) pontja.
- 45 Emlékeztetni kell arra, hogy ha az Unió intézményei által hozott jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdés nemzeti bíróság előtt merül fel, e bíróságra tartozik annak megítélése, hogy határozata meghozatalához szükséges-e a kérdés eldöntése, és hogy ezért kérje, hogy a Bíróság határozzon e kérdésről. Következésképpen, ha a nemzeti bíróság által előterjesztett kérdések uniós jogszabály érvényességére vonatkoznak, a Bíróság főszabály szerint köteles határozatot hozni (Adiamix-végzés, C-368/12, EU:C:2013:257, 16. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 46 Mindazonáltal az következik az együttműködés szelleméből – amelynek az előzetes döntéshozatali eljárás során irányadónak kell lennie –, hogy a nemzeti bíróságnak az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban mindenképpen ismertetnie kell azokat a pontos okokat, amelyek miatt úgy véli, hogy az uniós jog bizonyos rendelkezéseinek értelmezésére vagy e rendelkezések érvényességére vonatkozó kérdéseinek megválaszolása szükséges a jogvita megoldásához (Adiamix-végzés, C-368/12, EU:C:2013:257, 21. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 47 Ennek keretében fontos, hogy a nemzeti bíróság megjelölje többek között azokat a konkrét okokat, amelyek arra indították, hogy az uniós jog bizonyos rendelkezéseinek érvényességére vonatkozóan kérdést tegyen fel, és ismertesse az ennek megfelelően szerinte megállapítható érvénytelenségi okokat (Adiamix-végzés, C-368/12, EU:C:2013:257, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 48 Ebben a tekintetben azt is hangsúlyozni kell, hogy – amint a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából kitűnik – az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokban szolgáltatott információknak nem kizárólag azt kell lehetővé tenniük, hogy Bíróság hasznos válaszokat adhasson, hanem azt is, hogy a tagállamok kormányai és az egyéb érdekelt felek az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23. cikke értelmében előterjeszthessék észrevételeiket. A Bíróság feladata arra ügyelni, hogy ez a lehetőség biztosított legyen, figyelemmel arra a tényre, hogy az említett rendelkezés értelmében az érdekelt feleket csak az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokról tájékoztatják – együttesen e határozatoknak az egyes tagállamok hivatalos nyelvére lefordított szövegével –, a kérdést előterjesztő bíróság által a Bíróságnak esetlegesen megküldött nemzeti iratanyagról azonban nem (Adiamix-végzés, C-368/12, EU:C:2013:257, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 49 Ebben a tekintetben rá kell mutatni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra utaló határozatában nem adott tájékoztatást vagy magyarázatot azon ténybeli és jogi elemekre vonatkozóan, amelyek a Charta 20. cikkében kimondott egyenlőség elvének megsértésére utalnak, és azokat az okokat sem közölte, amelyek miatt felmerült benne az egyetemes szolgáltatási irányelv 9. cikke és 13. cikke (1) bekezdése b) pontja érvényességének kérdése.
- 50 E körülmények között nem állnak a Bíróság rendelkezésére az ahhoz szükségesek ténybeli és jogi elemek, hogy az elé terjesztett kérdésre hasznos választ adhasson.
- 51 Ebből következik, hogy a harmadik kérdés elfogadhatatlan.

A költségekről

- 52 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

Az 2009. november 25-i 2009/136/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló, 2002. március 7-i 2002/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (egyetemes szolgáltatási irányelv) úgy kell értelmezni, hogy az említett irányelv 9. cikke szerinti különleges díjszabások és a 13. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti finanszírozási mechanizmus alkalmazható a helyhez kötött internetes csatlakozást igénylő internet-előfizetési szolgáltatásokra, az azonban nem terjed ki a mobil hírközlési szolgáltatásokra, az említett mobil hírközlési szolgáltatások útján nyújtott internet-előfizetési szolgáltatásokat is beleértve. Ha az utóbbi szolgáltatásokat mint a 2009/136 irányelvvel módosított 2002/22 irányelv 32. cikke szerinti „további kötelező szolgáltatásokat” belföldön nyilvánosan elérhetővé teszik, azok finanszírozását a nemzeti jogban nem biztosíthatják olyan mechanizmus útján, amely meghatározott vállalkozások részvételét írja elő.

Aláírások